

70ste Jaargang

No. 524

November 2004

IN DIT NUMMER O.A.:

Van de bestuurstafel: de enquête	pag. 9
In gesprek met Madelon Ankersmit-Vriezen	pag. 13
Herdenkingsgedicht	pag. 17

BIJNA-DOOD-ERVARING

In het algemeen gezegd komt een ‘bijna-dood-ervaring’ (BDE) op het volgende neer: Tijdens, bijvoorbeeld, een hartaanval, een ongeluk of een operatie ondergaat het slachtoffer of de patiënt plotseling, terwijl hij (of zij) voor de buitenwereld in coma is, soms een heel bijzondere ervaring. Deze komt er op neer dat hij vanaf zekere hoogte op zijn lichaam neerkijkt. Zijn bewustzijn is helder; hij ziet en hoort alles wat er rond hem gebeurt. Alle pijn is verdwenen en hij voelt zich in een euforische toestand. Vervolgens lijkt het of hij of zij een donkere tunnel wordt ingezogen met aan het einde een stralend en vibrerend licht. Eenmaal in dit licht aangekomen verschijnt soms een arcadisch landschap vol schitterende natuurpracht. Hij ervaart een extatische roes van vreugde en ontroering. Hij kan dan in de onmiddellijke nabijheid overleden familieleden of vrienden herkennen. Het eindigt er gewoonlijk mee,

dat hem wordt duidelijk gemaakt dat hij nog terug dient te keren naar het leven op aarde. De meeste 'uittreders' houden het erop dat ze een glimp van het 'hiernamaals' hebben mogen opvangen.

Tot in de helft van de tachtiger jaren van de vorige eeuw werden dit soort getuigenissen van mensen die zoiets hadden meegemaakt door medici, werkers in de geestelijke volkgezondheid en zelfs predikanten naar het rijk der fabeltjes verwezen. Men deed er niets mee en liet de mensen die het overkomen was in de kou staan.

Dr Pim van Lommel, een cardioloog verbonden aan een Arnhems ziekenhuis, raakte, na een aantal malen van patiënten, die hij persoonlijk geopeerd had, dergelijke verhalen te hebben gehoord, geïnteresseerd in dit fenomeen en is hier serieus studie van gaan maken. Tijdens een open-hart operatie is er vaak een moment van hartstilstand. De patiënt is dan zoals men zegt: klinisch dood. Juist deze patiënten waren het die verslag deden van hun ervaringen. Soms wisten ze zelfs nauwkeurig te beschrijven hoe het er op dat moment in de operatiekamer aan toeging.

Naast zijn intensieve werkzaamheden als cardioloog heeft Dr van Lommel, daarin bijgestaan door een aantal wetenschappelijke onderzoekers, in Nederland een nadere studie naar deze ervaringen verricht. Hierbij waren 334 patiënten betrokken waarvan de getuigenissen zijn opgetekend en geanalyseerd. Ook werden rapporten bestudeerd van buitenlandse onderzoekers. Hij kwam daarbij tot de conclusie dat dergelijke ervaringen worden gemeld uit alle tijden en alle culturen, ze zijn universeel. Ze staan ook los van het feit of iemand gelovig is of niet. Door de huidige reanimatie technieken horen wij steeds vaker verhalen van mensen met een BDE. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 4% van de bevolking in westerse landen een BDE heeft meegemaakt. Alleen voor de Verenigde Staten komt dit neer op acht miljoen mensen!

Dit percentage komt redelijk goed overeen met mijn persoonlijke ervaring op dit gebied als ik de kring van mensen neem waarmee ik in contact ben of ben geweest en die mij, spontaan, in vertrouwen over dergelijke ervaringen hebben verteld. Alleen al in Varsseveld en omgeving waren dit er een tiental. Ieder keer dat mij zoiets verteld werd, was ik diep onder de indruk en verbaasde ik mij over de grote mate van overeenkomst van hun getuigenissen.

Dr Pim van Lommel heeft uiteraard ook vanuit zijn medische kennis getracht een bevredigend antwoord op dit fenomeen te geven. Hij zegt daarover: “ Het huidige concept in de medische wetenschap is dat bewustzijn het product is van de hersenfunctie. Zou het echter ook niet zo kunnen zijn, dat de hersenen als een soort ontvangst apparaat functioneren voor het bewustzijn en herinneringen, te vergelijken met televisie, radio, mobile telefoon of computer? Hierbij wordt de uitzending die je ontvangt, of het internet, niet in het toestel zelf geproduceerd, maar elektromagnetische informatiegolven worden via het ontvangstapparaat voor onze zintuigen hoorbaar of zichtbaar gemaakt.”

Tijdens de lezing die Dr Pim van Lommel op dinsdag 23 november in de “Eendracht” zal houden zal hij op deze en andere vragen rond dit onderwerp dieper ingaan. Verder zal een video (DVD) worden vertoond, waarin enkele mensen uitvoerig vertellen over hun BDE.

Er zal uiteraard na afloop voldoende ruimte zijn voor discussie.

A.M.J. Meijer.

BERICHTEN UIT DE AFDELING

Wij gedenken:

Op maandag 4 oktober 2004 overleed op 78-jarige leeftijd de heer

Gerrit Hendrik Wielheesen,

Hendrik Wielheesen, groeide als vierde kind in een gezin van elf kinderen op in Hallerheide. Op 13-jarige leeftijd moest hij al bij de boer gaan werken en wonen. Na de oorlog verdiende hij nog een centje bij met het geven van danslessen. In die tijd leerde hij ook Annie Wossink kennen met wie hij in 1949 in het huwelijk trad. Toen zich een aantal jaren later de mogelijkheid voordeed om in de Slangenburg, aan de Kloosterlaan een boerderij te pachten, greep hij deze kans met beide handen aan. Met één koe is hij toen begonnen, maar door ontzettend hard te werken zag hij kans een er een bedrijfje van te maken dat voldoende gezinsinkomen opleverde. Het gezinsleven lag Hendrik na aan het hart. Hij hield van gezelligheid en ple-

zier maken met Annie en de dochters Rinie en Gerrie. Hij had een optimistische kijk op het leven; eigenlijk zou je kunnen zeggen dat hij in zijn hart altijd een beetje kwajongen is gebleven. Iets dat vooral tot uiting kwam in de verrassende grappen die hij zo nu een dan uithaalde. Abrupt kwam aan deze mooie tijd een einde door de laffe moord op dochter Rinie in 1970. Een afschuwelijke tragedie die nog verergerd werd door een langdurig en falend politieonderzoek. Wat bleef was een levenslange onheilbare wond in het hart zowel bij Annie als bij Hendrik. Dokter de Ruijter adviseerde hen elders een andere boerderij te zoeken, zodat confrontatie met de plek des onheils kon worden vermeden. In Halle-Nijman vonden zij al spoedig een boerderij die zij in eigendom konden verwerven. Door er weer keihard tegenaan te gaan, bleek het al snel een succesvolle onderneming.

Eigenhandig werden door Hendrik allerlei verbouwingen en verbeteringen doorgevoerd. Want naast het boerenwerk, vond hij het heerlijk om te timmeren, en te metselen. Hetzelfde gold voor de mechanisatie van zijn bedrijf. Het verheugde Hendrik dan ook dat Gerrie in Jan een man vond, die zich aangetrokken voelde tot de veehouderij. Nog een aantal jaren hebben zij samen het bedrijf verder uitgebouwd, maar rond 1984 achtte Annie en Hendrik het moment gekomen om het kalmer aan te gaan doen en betrokken zij het huis aan de Terborgseweg. Nog regelmatig was hij aan de Halseweg te vinden om daar zijn dochter, schoonzoon en kleinkinderen, met wie hij ook een goede relatie had weten op te bouwen, ten dienste te zijn. Wij wensen Annie, Gerrie en Jan, Carina en Benny, Renate en André en Arjan, veel sterkte toe met het verwerken van het verlies van deze goede man, vader en opa.

Op vrijdag 15 oktober 2004 overleed op 83-jarige leeftijd de heer

Hendrik Jan Wisselink,

In de tijd dat ik de heer Wisselink heb mogen leren kennen, was zijn vrouw Anna ernstig ziek. Trouw bezocht hij haar dagelijks in het ziekenhuis en later in St Antonia, in totaal tien maanden lang. Na haar overlijden verstilde zijn leven. Toch heeft hij, tot voor zeer kort, nog vreugde mogen beleven aan de zaken die hem zo na aan het hart stonden. Zijn familie, het voetballen en de jacht.

Zijn ouderlijk huis was 'het Nieuw Wisselink', aan de Vossenbulten, waar hij opgroeide als jongste uit een gezin van zeven kinderen. Na de lagere school hielp hij zijn vader op de boerderij.

Ook verdiende hij later nog wat bij door voor de firma Hesselink meel uit te rijden naar de boeren en later voor de boterfabriek melk bij de boeren af te halen. Allemaal met paard en wagen. Zijn zuster Hanneke had een goede vriendin, Anna Rougoor van Nieuw Oberink. Voor haar, Anna, ontwaakte bij Henk de grote liefde. In 1950 werd er getrouwd en trok Henk in bij zijn schoonouders, waar hij de werkzaamheden op zich nam. Maar lang voor die tijd had Henk zijn naam reeds in Varsseveld gevestigd. Hij maakte namelijk zo rond zijn twintigste levensjaar deel uit van het glorieuze voetbal-elftal dat menig succesvolle wedstrijd speelde en waar zelfs nu, bijna 60 jaar later, nog over gesproken wordt. Namen die bij alle wat oudere Varssevelders voor altijd in het geheugen staan gegrift; o.a.: Wim Helmink, Anton Langelaar, Gert Hiddink, Anton Dales, Theodoor Bruggink, Kees van der Tas en dan natuurlijk als spil: Henk Wisselink. Het kon niet uitblijven dat er Henk alles aan gelegen was om ook van zijn zoons Benny en Hans goede voetballers te maken hetgeen hem goed gelukt is! Als het werk het even toeliet en het jachtseizoen was geopend, was Henk in het veld te vinden. De natuur en de jacht vormden zijn lust in het leven. Henk was een legendarisch scherpshutter. Men zei wel eens: “Als Hendrik Jan zijn vinger krom doet, is het raak.” Na twee-en-veertig jaar op ‘Nieuw Oberink’ te hebben gewoond, besloten Henk en Anna in 1992 het gezellige en praktische huis aan de Irenestraat te kopen. Hij volgde de prestaties van zijn kleinkinderen met aandacht en was vooral verguld dat zij – ook de meisjes – in het voetballen hun ontspanning vonden.

Moge Benny en Ina, Hans en Ans en de kleinkinderen aan de vele goede herinneringen welke zij aan hun vader en opa bewaren troost putten dit verlies te dragen.

ZIEKEN EN HERSTELLENDEN

In het Slingelandziekenhuis te Doetinchem waren de afgelopen maand opgenomen, maar zijn thans weer thuis: Mw H.J.H. Aalbers-Colenbrander. Op dit ogenblik (1 nov. 04) verblijven er, voor zover ik geïnformeerd ben, geen leden van onze afdeling in het Slingelandziekenhuis. In het U.M.C. te Utrecht is nog opgenomen: Mw A Ruesink-Wijnroks.

Voorts verblijven in St. Antonia in Terborg: Mw B.A. Duitshof-Jolink en Hr G.J. Weikamp en Mw Stoltenborg-Kreeftenberg en in het logeergebouw van St. Antonia Mw C.H.W. te Mebel. Zij stellen een bezoekje van vrienden ten zeerste op prijs.

GEBOREN!

Een nieuw leven, een klein wonder!

Het klinkt zo gewoon, maar voor ons heel bijzonder. Dolgelukkig met de geboorte op 23 oktober 2004 van hun dochter 'Femke' zijn Gerhard en Brenda Duitshof-Klijn Hesselink (Idinkweg 4, 7085 AH Sinderen)

Wij wensen Gerhard en Brenda hierbij veel geluk.

HUWELIJKSJUBILEUM

Op 16 oktober j.l. waren Bernhard en Mientje Kleinnibbelink-Wolsink (Buulsdijk 6a) 45 jaar getrouwd.

Samen met de kinderen, de kleinkinderen, de verdere familie en vele vrienden vierden zij dit zondagmiddag 24 oktober in zaal 'de Vos' te Westendorp, alwaar ik hen ook geluk mocht wensen met het behalen van deze mijlpaal. Het was een vrolijk en uitbundig feest met veel muziek, zang en dans.

VERANTWOORDING GIFTEN

Afgelopen maand mochten de dames van de bezoeegroep de navolgende giften in ontvangst nemen van: Mw N.N. € 20,-- en van Mw N.N. € 10,00 ontvangen. Mw A. Niks- van Oosten mocht een gift ontvangen van NN: € 20,00. Voor deze giften onze hartelijke dank.

UIT DE SCHOOL GEKLAPT

Tijdens mijn vakantie worden de godsdienstlessen op de scholen gegeven door Yvonne Striekwold. Over één van haar lessen vertelt zij het volgende: Ik heb de kinderen laatst op school een verhaal verteld over een vrouw die tijdens haar leven iedereen dwarsgezeten heeft. Ze heeft alleen maar een spoor van vernieling getrokken, geruzied en tweedracht gezaaid en nooit niets goeds gedaan.

Of toch, één keer. Eén keer heeft zij met heel haar hart een uitje gegeven aan een bedelares. Voor de rest een pikzwart leven dat ook zo eindigt. Ze sterft en op het moment van haar dood valt ze in een peilloos diepe, zwarte afgrond. Je kunt je de angst indenken waarmee ze haar handen uitstrekt naar iets om zich aan vast te klampen. En dat is er, jawel, een uitje. Kun je nagaan, één goede daad vanuit het hart: een uitje. En datzelfde uitje blijkt haar nu te kunnen dragen. Want zie, ze wordt omhooggetrokken en het

wordt boven haar al lichter en lichter. Omlaag kijkend ziet ze hoe andere gestalten zich aan haar vastklemmen. Naarmate er meer gedaanten opdoemen uit het donker onder haar wordt ze steeds banger. Want straks, flipt het door haar heen, kan dat ene uitje zoveel gewicht niet meer dragen. Dan breekt het lijntje en gaat ze weer die diepe afgrond in. In paniek schopt en slaat ze dus naar beneden. Maar net als het haar schijnt te lukken die mensen van zich af te schudden, suist ze zelf terug omlaag. Zolang ze iedereen toeliet om met haar mee gered te worden, wordt ze opgetild. Maar zodra ze het geluk exclusief voor zichzelf denkt te kunnen houden, is ze reddeloos verloren.

Met de kinderen over dit verhaal doorgepraat en er een tekening van laten maken. Eén van de tekeningen is hiernaast (verkleind) afgebeeld.

EEN TERUGBLIK OP DE AFGELOPEN MAAND

De lezing met als thema 'Je ouders op je schouders' kwam helaas wegens ziekte van de spreker, op het aller laatste moment te vervallen. Wij moesten ca 40 bezoekers teleurstellen. Zoiets kan gebeuren. Gezien de belangstelling gaan we proberen de spreker alsnog in april zijn voordracht alhier te laten houden.

Tijdens de doopdienst van 17 oktober is voor het eerst gebruik gemaakt van de nieuwe standaard voor de doopvont. Tot dan toe stond ons waardevolle doopvont altijd op de avondmaalstafel. Dat hoorde niet. Een van onze leden was dit een doorn in het oog en toen zij dit een keer aan Herman Schuurman vertelde, bood deze spontaan aan om een passende standaard te maken. Hij had nog eikenhout dat afkomstig was van de banken die enkele jaren geleden uit de kerk waren gehaald teneinde overal wat meer beenruimte te krijgen.

Het resultaat mag er zijn. Een waardige standaard, geheel passend bij de doopvont en de grote kandelaars die hij vorig jaar van hetzelfde hout had gedraaid. Een zeer fraai geheel. (zie foto op de volgende pagina).

Dankzij de subliem gezongen liederen door 'Fontana di Voce' was de jubileumdienst van 31 oktober een indrukwekkende gebeurtenis. De ca. 100 leden die deze dienst hebben bijgewoond bewaren hieraan dan ook zeer goede herinneringen. Tijdens deze dienst werd ook de Bijbel in de nieuwe vertaling in gebruik genomen.

EEN BLIK VOORUIT

Bij de diensten.

Op zondag 14 november luidt het thema "Grote paleizen en mooie woorden". In naam van de vooruitgang wordt er nogal wat voorgespiegeld. Wat is dit allemaal waard?

Zondag 21 november is alweer de laatste zondag van het kerkelijk jaar. In de Protestantse kerken is dit de zondag dat wij allen herdenken die in het afgelopen kerkelijk jaar van ons zijn heengegaan. Ook in onze geloofsgemeenschap staan wij dan in woord en gebed stil bij diegenen die ons ontvielen. Allen die de afgelopen tijd iemand uit onze kring door de dood verloren hebben zijn benaderd om deze dienst bij te wonen en eventueel hun medewerking daaraan te verlenen. Inmiddels zijn er een aantal positieve reacties binnen.

Met nadruk willen wij zeggen dat wanneer er mensen zijn die er prijs op stellen dat in de betreffende dienst, een geliefde overledene wordt herdacht, ook al is hij of zij niet uit onze kring afkomstig, wij dit graag vernemen en ook aan hem of haar aandacht willen besteden. (gelieve hiervoor vóór 15 november met mij contact op te nemen: tel. 242080) Het thema van deze dienst luidt: "Troost zoeken bij elkaar." Het is een mythe dat de tijd alle wonden heelt. In veel gevallen blijft het gemis een open wond. Daarbij kan van de liefdevolle aanwezigheid van familie of vrienden een verzachtende werking uitgaan. Mevrouw Christel Alexander-Blokhuis, mezzosopraan, zal aan deze dienst haar medewerking verlenen.

Uiteraard betreft het verder een gewone zondagse kerkdienst waarin iederen welkom is.

Zondag 28 november, 1e adventszondag, gaat de overdenking over het verschijnsel dat wanneer mensen in een levenscrisis doormaken dat ze dan soms pas naar een wijs iemand op zoek gaan.

Op zondag 5 december zal er geen dienst plaatsvinden in onze kerk, maar zal er een NPB-dienst zijn in het tijdelijke onderkomen van 'Den Es' in Ulft. Ik wil het dan even hebben over 'Een goede gedachte.' Mocht u niet over eigen vervoer beschikken en toch deze dienst wensen bij te wonen, gelieve u contact op te nemen met het secretariaat. (tel. 241206)

TENSLOTTE

Wil ik u in deze maand van herdenken een spreuk meegeven die ik onlangs ergens las:

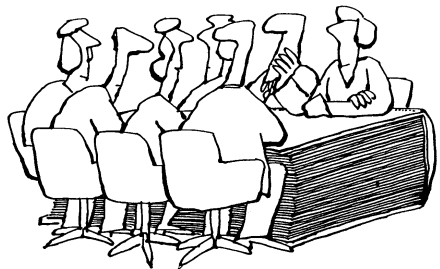
“We kunnen niet bepalen wanneer wij sterven, maar wel bepalen hoe wij leven.”

Met een hartelijke groet aan u allen, A.M.J. Meijer

VAN DE BESTUURSTAFEL

De enquête en het vervolg

Onze NPB-afdeling heeft 624 leden. De werkgroep PR had daarvan vorige week dinsdag (26/10) via de enquête-formulieren 123 meningen terug. Dat is bijna 20 procent. Voor een schriftelijke enquête is dat een goede score. Wij vertalen dat als betrokkenheid en daarmee als een succes.

De datum 26 oktober is in het intro bewust genoemd. De avond ervoor besloten wij namelijk samen met het NPB-bestuur om via een belronde te proberen de respons onder de leeftijd van 50 jaar wat te vergroten. De reactie vanuit die groep (14%) is wat lager dan vanuit de groep boven de 50 (21%). Dat is enerzijds te verwachten (omdat ons ledenbestand vergrijst), maar anderzijds jammer, omdat de mening van de groep onder de 50 van groot belang is voor de toekomst van de NPB. Daarom hebben we in de tweede helft van de vorige week samen met bestuursleden nog ongeveer de helft van de 190 leden onder de 50 gebeld. Dat leverde naast interessante gesprekken ook nog een flink aantal extra formulieren op. Die meningen en de 123 die we er al hadden, proberen we deze maand te bundelen. De

uitslag treft u aan in het december- of januarinumner. Met die uitslag wordt in het beleid van de komende jaren terdege rekening gehouden.

We willen een ieder die het formulier invulde en opstuurde hartelijk bedanken. Vooral ook degenen die de moeite namen uit de losse pols nog een aantal gedachten toe te voegen.

Vulde u het formulier nog niet in, dan willen we u bij deze uitnodigen dat alsnog te doen. Uw mening telt net zo als die van een ander.

Bent u het formulier kwijt, bel dan even met één van de onderstaande leden van de WPR. U kunt het formulier ook downloaden vanaf de website www.xs4all.nl/~npb (klik op Nieuws).

Met vriendelijke groet

Marjan Hengeveld, M-Huberte Paumen, Bert Scheuter, Henk Beunk

LEZINGEN HERFST/WINTER 2004/2005

Tenzij anders vermeld worden deze lezingen gehouden in de grote zaal van de Eendracht, Beatrixstraat 1a en vangen aan om 20.00 uur.

De toegangsprijs is € 6,50 inclusief koffie/thee.

Dinsdag 'Bijna-dood-ervaringen, door drs. Pim van Lommel, cardioloog.
23 november

Dinsdag 'Wat kan Haptonomie voor u betekenen?'.
18 januari Door mevrouw M. de Weerd.
2005

Maandag 'De motieven en hun betekenis in de schilderijen
21 februari van Marc Chagall',
2005 door mevr. Ds E.W.H. Laman Trip-Kleinstarink.

Dinsdag 'Het wonder van vergeving',
22 maart 2005 door Willem Glaudemans.

Voor meer informatie over deze lezingen zie onze website:
www.xs4all.nl/~npb

60+CLUB

Verslag bijeenkomst 12 oktober 2004.

Na voorzien te zijn van een drankje en een hapje, verwelkomde Janny de 33 belangstellenden en de heer Grit, medewerker van het Staringinstituut, die ons bezig zal houden met bijzonderheden van de Achterhoek en Liemers, vergezeld van passende dia's. Achtereenvolgens passeerden kerken, molens, waterwegen en karakteristieke de revue. Bij de kerken viel met name de nadruk op de kerken te Lochem, Geesteren, Herwen en Netterden, alle vier met een aparte bijzonderheid. Bij de molens speciale aandacht voor de oliemolen op het museumterrein bij Erve Kots, een zgn. Rosoliemolen. De molen in Zevenaar is van het type dat veel in Spanje voorkomt. De watermolen bij de Stenen Tafel in Borculo staat op een bijzondere plaats, terwijl de watermolen langs de IJssel in Laag Keppel een bijzondere functie heeft gekregen na de kanalisatie van de IJssel. Een voorbeeld van water naar water pompen. Behalve de Winterswijkse beken kregen ook de Rijnstrangen (van Babberich naar Lobith), de Berkel gegraven van de grens tot Zutphen voor ontwatering en de Gelderse IJssel met zijn bijzondere folklore de aandacht. Als bijzondere gebeurtenissen werd de aandacht gevestigd op Palm Pasen. De broodlevering bij de "Mölders Fluite", een traditionele leveringsplicht van roggebrood voor velen uit Zelhem, Keijenburg en Hengelo. Het gewicht van de broden varieerde van 10 kg tot 80-90 kg. De opbrengst was oorspronkelijk bestemd voor de diaconieën van eerder genoemde gemeenten. Nu krijgt de opbrengst een andere bestemming. De leverancier van het zwaarste brood ontving een beloning van 2 flessen wijn en de leverancier van het op één na zwaarste brood 1 fles wijn. Ook een oud gebruik is de "meiboom" bij nieuwbouw. Oorspronkelijk bedoeld voor onbetaalde medewerkers aan de bouw, o.a. de burens, als signaal dat ze als onbetaalde hulpen nu wel in aanmerking komen voor een aperitiefje. Tegenwoordig is de argumentatie wat anders, maar het doel hetzelfde. Het vogelschieten o.a. in Terborg en de "Witte Wieven" te Zwiep is ook gebaseerd op een oude traditie. De "Hoofdige Boer" te Almen heeft ook een bijzondere betekenis. Boer Stegink moest door het water om naar de kerk te kunnen. Bij de opening van de brug over het water ging hij toch door het water. Vandaar de "hoofdige" boer. De gepresenteerde gemeentehuizen varieerden van modern tot historisch, o.a. die van Doetinchem, Winterswijk, Angerlo, Ruurlo en Vorden. Bij de verschillende landgoederen waren de kenmerkende tekens op de vensters aanwijzingen tot welke landgoederen de diverse boerderijen behoorden. Ook de bomen werden niet vergeten. De dikke boom bij Huis Verwolde bij Laren spande wel de kroon, maar ook de hulst bij boerderij "Vels" te Zelhem, een groep van bomen in een cirkel met een hoogte van plm. 20 meter mocht er zijn. Daarnaast ook de walnoot bij Huize Wisch en de linde's bij het "Onland". Deze

laatsten deden dienst als zonnescerm en voor het weren van de vliegen. De "litterdoek" en het "kabinet" met "stelsels" riepen ook de nodige herinneringen op.

Het dialectschema gaf een overzicht van de diverse dialecten. Het dialect is te beschouwen als een levenstaal. Het Staring Instituut heeft een aantal dochters, o.a. de Heuvelstichting, de Van der Luchtstichting, de Steenbergstichting. Altemaal met een eigen doel, vooral gericht op streektaal, dialect, natuur en landschap. Bij het Staring Instituut zijn een aantal vaste medewerkers in dienst, daarnaast partime medewerkers en veel vrijwilligers. De werkzaamheden zijn zeer divers, o.a. bibliotheek, stamboomonderzoek, verzamelen van oude foto's, vooral aktiefoto's uit de kranten. Elke medewerker heeft zo zijn/haar eigen specialiteit. De kosten van het Staring Instituut worden betaald door: gemeente Doetinchem 20%, provincie Gelderland 20%, andere gemeenten 55%, eigen bijdragen 5%. De eigen bijdragen worden verkregen door donaties en legaten, donateurs en vrienden. Donateurs en Vrienden ontvangen vier maal per jaar "De Schaorpaol". Nieuwe donateurs zijn van harte welkom. De presentatie was voor velen herkenbaar en gaf aanleiding tot gezellige nadediscussies. Het dankwoord van Janny vergezeld van een attentie en een bijdrage ging dan ook gepaard met een dankbaar applaus van de aanwezigen.

Bijeenkomst 60+Club 9 november 2004.

Op dinsdag 9 november a.s. komt de heer Bruggink uit Dinxperlo naar de Eendracht met een lezing en dia-presentatie over "Natuur en Wildbeheer". De "jacht" zal hiervan maar een heel klein onderdeel zijn. De nadruk zal liggen op de flora en fauna in onze streek. De recensies die we kregen over deze lezing waren erg positief, we rekenen dan ook weer op een grote opkomst deze middag. Zoals gebruikelijk staat om 14.30 uur de koffie en thee weer klaar. U weet dat de 60+Club geen lidmaatschap kent dus iedereen kan zo maar binnenlopen. Dus graag tot ziens.

Agenda 60+Club

december geen bijeenkomst.

11 januari 2005: Nieuwjaarsvisite

08 februari: Winteraardigheden/Winternarigheden door de heer A. Broere uit Didam.

08 maart: Rijschool Wisselink Varsseveld.

VROUWENCLUBS

Van Dien Vriezen van Vrouwenclub I ontvingen wij bericht dat Vrouwenclub I is opgeheven. De dames hebben nog geprobeerd nog weer te starten, maar de deelname is te klein, om nog iets te kunnen organiseren. Er zijn nog 6 dames die ervoor in aanmerking kwamen en omdat het dames zijn van 80 jaar en ouder, missen we er vaak nog een paar zodat het voortbestaan van deze club niet meer mogelijk is. Heel jammer, dat wij na zoveel waardevolle jaren tot dit besluit hebben moeten komen. Maar nood breekt wet.

Van Vrouwenclub II geen opgave ontvangen.

IN GESPREK MET

Madelon Ankersmit-Vriezen

'Langzaam weer naar de kerk groeien'

Madelon Ankersmit-Vriezen had een tijdlang -zoals ze het zelf zegt- 'niets met het geloof'. De vrijzinnigheid die ze van huis uit mee kreeg (met name van haar oma) trekt haar de laatste jaren echter weer terug naar de witte kerk. Ze geeft nu mede leiding aan de zondagsschool. Een boeiend gesprek met een 39-jarige die, voorzien van naam, als eerste het enquête-formulier terugstuurde.

Madelon werd in 1965 in Varsseveld geboren en groeide op aan de Lichtenvoordseweg tegenover Café Rothman. Na Mavo en Meao werkte ze tien jaar op kantoor bij de Koppelingen-fabriek. Sinds haar huwelijk met Erik Ankersmit doet ze de boekhouding en de administratie van hun Sinderense grasmaaier-zaak. Erik en Madelon hebben twee dochters: Anniek van 9 en Nienke van 6.

Wat voor hobbies heb je?

Eigenlijk maar weinig. Lezen doe ik wel graag. Maar dat is bij vlagen. Ik ben bezig met het boek 'Voor een tijd een plaats van God' van Kuitert. Maar dat heb ik even weggelegd; te moeilijk. Verder mag ik gewoon graag met mensen omgaan en dan gezellige dingen doen. Iets organiseren en/of me ergens voor inzetten ligt me ook wel.

Bijvoorbeeld voor de NPB?

Ja, dat doe ik in de vorm van de zondagsschool. Er viel een plaats open in de leiding en daar ben ik ingestapt. Ook omdat ik het belangrijk vind dat mijn kinderen iets van religie meekrijgen. Ik ging vroeger zelf ook graag naar de zondagsschool. Toch is één keer per maand weinig om iets te bereiken. Aan de andere kant zit frequenter er waarschijnlijk niet in. De ouders liggen dan misschien meer dwars dan de kinderen.

Denk je dat 'ontkerkelijking' zich doorzet?

Dat denk ik wel. De kerk slaagt er in het algemeen te weinig in om religie te vertalen naar het dagelijks leven. Een preek gaat mij geregeld boven de pet. Ik kan de aandacht er niet bijhouden. Kuitert zegt daar ook iets over in zijn boek: de kerken spreken de taal niet meer van de huidige mens.

Wat boeit jou bij de NPB?

Vroeger dacht ik dat de NPB een club was van grote boeren en zelfstandigen. Nu denk ik dat het een plek is, waar je met mensen van allerlei pluimage het idee deelt, dat er meer is tussen hemel en aarde. Dat je een soort verbondenheid voelt. Met dat gevoel kun je veel doen. Vooral de diensten voor jongeren spreken mij erg aan. Ook de nabestaanden-dienst vond ik een groot succes.

Vind je de enquête nuttig?

Zeker. Het bestuur en de werkgroep PR laten zo zien dat ze hun werk serieus nemen. Je moet proberen zo dicht mogelijk bij het gevoel van de leden te komen. Anders is de kans groot dat wij over 10 of 15 jaar dezelfde problematiek hebben als een aantal buurgemeenten. Dat we te weinig leden hebben om de kosten te dragen.

Wat zou jij doen als je bestuurslid was?

Er meer vrolijkheid in brengen. De gemeente-avond (dat klinkt toch niet?) omvormen naar een feestavond. Leuke dingen doen. Waarom moet religie altijd zo zwaar zijn? Naast de jeugd- en de vrouwenclubs zou ik ook een jongerenclub of een veertigers-club proberen op te richten. Dat je bijvoorbeeld één keer in de maand in een buurtchapshuis of in een café bijeenkomt voor een goed gesprek, voor lol of voor een lezing.

Kan dat ook een inloop-avond zijn?

Tja, dat woord stond ook in de enquête. Dat klinkt mij echter te vrijblijvend. Ik heb het dus niet aangekruist. Maar misschien zit het wel dicht bij wat ik bedoel. We moeten meer een soort club-gevoel creëren. Iets doen met de alledaagse dingen die de mensen bezig houden. Het moet vooral gezellig zijn. Als

je je met de kerk daarop focust, kun je terloops ook over religie praten. Nu doen we dat omgekeerd en dat werkt volgens mij niet. Niet bij ons en niet bij andere kerken. Dat stond onlangs nog in de krant.

Je bedoelt dat nog maar 33% van de Nederlanders kerkelijk is?

Ja, dat bedoel ik. En dat was in 1996 nog 50 %. Ik ben benieuwd of de nieuwe bijbelvertaling daar iets aan kan doen. De tekst van de huidige bijbel krijg ik op veel punten niet mee. Daarom boeit hij mij niet. Ook aan kennissen en vrienden merk ik dat de kerk steeds verder van het dagelijks leven af komt te staan. Dat ik lid ben van een kerk, kunnen ze zich maar moeilijk voorstellen.

Is dat proces omkeerbaar?

Als we diensten een beetje aankleden, denk ik van wel. Meer muziek, meer afwisseling (dus meer gastsprekers) en de preken korter. Misschien eenmaal per maand een dienst op een ander tijdstip. Als we zo de groep tussen de dertig en de vijftig ook meer boeien, heeft dat automatisch een positieve invloed op de jeugd. Iedereen wil wel iets met naastenliefde doen, maar we vinden daar op het moment geen vorm voor.

Kan 'strenger' ook een oplossing zijn ?

Daar gelook ik niets van. Dat het bij sommige groepen in Nederland nog zo werkt, komt omdat ze zich helemaal vastbijten in het geloof. Ze voelen zich boven anderen verheven. Dat komt echter niet overeen met eerlijker of op-rechter. Ik zie er in het dagelijks leven alleen maar narigheid van.

Waarom denk je dan?

Aan niemand in het bijzonder. Ik heb gewoon moeite met groepen of mensen die op de een of andere manier menen dat ze de wijsheid in pacht hebben. Laten we elkaar toch vooral in de eigen waarde laten en het gezellig maken. Daar kom je pas echt verder mee. Ook in de NPB.

HB

JONGEREN "THUIS" BIJ DE NPB

"Thuis voelen", daar ging het over tijdens de jongeren-gespreksdienst van zondag 26 Sept. j.l. En dat de jeugd zich inmiddels thuis voelt bij de NPB en de jeugdclub, bleek uit hun enthousiaste medewerking tijdens deze dienst. Met 9 jongeren tussen de 13 en 17 jaar en enige hulp van wat "rijpere jongelui", gaven we vorm aan onze gedachten over het thema "thuis voelen", n.a.v. ons bezoek aan pension Maaszicht (opvanghuis voor dak,-en thuisloze jongeren) in Rotterdam. De dienst werd omlijst met een verhaal en zang, waarbij Berthold Wennink ons op gitaar begeleidde. (Nogmaals onze dank, Berthold) Onze ervaringen over het al dan niet thuis voelen in onze omgeving, of in onszelf deel-

den we met elkaar tijdens de gesprekken: Aandacht en ruimte voor elkaars gevoelens, en "elkaar nemen zoals je bent", zondar al te hoge verwachtingen aan elkaar te stellen, bleken belangrijke voorwaarden om je ergens op je gemak te voelen. Want, zoals de tekst op de liturgie al aangaf: "Een huis bouw je met stenen, een thuis bouw je met liefde."

VOOR EEN DIERBARE OVERLEDENE

Vorig jaar, tijdens de herdenking van de overledenen op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, droeg Engelen Veerbeek een gedicht voor, dat door haarzelf was geschreven naar aanleiding van de dood van broer:

Soms zou ik willen dat ik even niets meer hoefde te voelen, zien of horen.

En dat mijn verdriet om het verlies, tot het verleden mocht behoren.

Dierbare herinneringen spelen door mijn hoofd.

Alle lijkt zo ontzettend verdoofd.

't Licht in mijn hart voelt kleiner; 't raakt verzwakt.

Ik ga een poosje op de automatische piloot

en vraag mij af: 'mijn geloof wat moet ik ermee?'

Een knuffel, een arm om me heen en lieve mensen,

Die met mij meelopen over het pad van de tranen zee.

Zij begeleiden mij, zo goed ze kunnen en er komt opnieuw een ervaring

Van liefdevolle hoop uit verbinding

Want diep in mijn hart is er een groot innerlijk weten,

Dat jouw dood een opnieuw geboren worden is

In het licht van de Goddelijke kracht.

Want namelijk in mijn dromen ben je opeens daar,

Als een helder, stralend lichtwezen neem ik je waar.

De troost die dit schenkt, geeft een warme gloed bij het ontwaken.

Deze aanraking was levensecht,

ik voel me doorstroomd van jouw liefde; ik ben weer blij; heel oprecht.

Jouw leven echter was voltooid.

Je had geleerd wat je hier leren moest en daarom ging je heen,

terug naar het Licht, vanwaar je eens gekomen was.

Jouw dood, een geboorte in het licht.

Ik voel dankbaarheid voor alles wat je mij gegeven hebt.

Ik zend jouw mijn liefde en weet: je bent gelukkig daar.

Moge God jou zegenen op jouw nieuwe weg.

Straks, dan zie ik jou terug;

Contact over de grenzen heen.

Mijn geloof kan niet meer stuk.

Ondanks mijn verdriet, voel ik me 'één' met jou.

Want liefde, sterker dan de dood blijft ons verbinden;

Nu en straks.

Dat God ons samen moge steunen in geloof, hoop en liefde.

EngelenVeerbeek, november 2003

ADRESSEN AANGRENZENDE NPB AFDELINGEN

Zowel op de leestafel in de hal van de kerk als op het tafeltje bij de garderobe van de Eendracht treft u een boekje aan met alle activiteiten van onze afdeling en die van de onderstaande afdelingen. Dit boekje kunt u gratis meenemen.

Afd. Aalten (Prinsenstraat 27):

Afd. Dinx-perlo (Wilhelminastraat 13):

Afd. Zelhem (Piersonstraat 4): .

AMNESTY INTERNATIONAL VARSSEVELD

Op 16 en 19 november zijn er weer Amnesty kerstkaarten en kaarsen te krijgen. We staan dan met een stand in de bibliotheek tijdens de openingsuren. Er zijn dan ook weer adressen van gevangenen waar een kaart naar toe gestuurd kan worden. Een reactie op de groetenlijst van vorig jaar: Kenneth Morris zit al sinds 1990 in de dodencel. De rechter heeft nu een nieuw onderzoek gelast naar zijn mogelijke zwakbegaafdheid. Amnesty ontving een brief: "Ik ben geraakt door alle kaarten die ik heb ontvangen uit Nederland en wil iedereen bedanken voor de steun die zijn/haar kaart bracht in deze moeilijke tijd". Daarnaast is er een handtekeningenactie voor: Stop Geweld tegen Vrouwen.

In november kunnen de volgende brieven verstuurd worden. Naar de regering in Thailand, hierin wordt gevraagd om opheldering over twee "verdwenen" mensen. Naar de regering in Nepal waarin aangedrongen wordt op vrijlating van een studentenleider die gemarteld wordt en met de dood bedreigd. En naar de regering van de Verenigde Staten waarin gevraagd wordt om vrijlating van een dienstweigeraar. Inlichtingen over brieven schrijven: per telefoon 617393 of 243077.

DE NIEUWE BIJBELVERTALING

Een presentatie door vertaler Pieter Waalewijn en schrijver Jan Siebelink. Interviewster Dannie ten Zweege. Woensdag 10 november in de Grote Kerk te Varsseveld. Aanvang 20.00 uur. Toegangskaarten € 750 te reserveren bij Boekhandel Rutgers in Varsseveld.

ACTIVITEITEN BIJ DE PROTESTANTSE KERK VARSSEVELD

4 November: Bijbelkring, om 20.00 uur in De Borch door ds. Hans van Dalen, contactpersoon: Emmy Beenes.

9 November: Ontmoeting rond de Bijbel, van 10.00-11.30 uur in de vergaderzaal De Bettekamp door beurtelings een van de predikanten, contactpersoon: Betty te Lindert-Geurink.

16 November: Humor in de kerk, om 20.00 uur in De Borch door Ds. T.L. Bakker.

NAMEN EN ADRESSEN / COLOFON

Voorganger:

Ds. A.M.J. Meijer, Doetinchemseweg 7, 7051 AA Varsseveld,
(0315) 24 20 80, meijerpaumen@zonnet.nl

Secretariaat:

N.P.B. Varsseveld, Mw. W.M. Nijhof-Groen, Idinkweg 2^b, 7065 AH Sinderen,
(0315) 24 12 06, willynijhof@planet.nl

Beheer kerk en verenigingszalen:

B.H. Kraan, Zelheweg 61, 7055 AA Heelweg, (0315) 24 18 85

Verenigingszaal:

"De Eendracht", Beatrixstraat 1^a, Varsseveld, (0315) 24 45 37

Penningmeester/administrateur:

Hr. G.J. Hengeveld, Kievitstraat 5, 7051 XW Varsseveld,
(0315) 24 21 36, g.j.hengeveld@freeler.nl

Gironummer:

846569 t.n.v. Vrijzinnige Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld.

Bankrekeningen:

Postbank 846569, Rabobank Varsseveld 36.48.54.553, ABN Amro 46.51.59.265.
Allen staan t.n.v. Vrijzinnige Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld.

Website: www.xs4all.nl/~npb

E-mail-adres: npb@xs4all.nl

Vrouwenclubs:

Voor I: Mw. D. Vrieze-Heusinkveld, Giezenveld 10, (0315) 24 14 75,
Voor II: Mw. M. Jansen-Zeeplat, Spoorstraat 70, (0315) 24 20 18

60+ Club:

Mw. J. Nijhof-Weggelaar, Reigershof 70, 7051 WS Varsseveld,
(0315) 24 40 49, info@nijhof-keukens.nl

Verzorging "Eendracht":

Rinus Luijmes, Boesvelderdijk 27, 7054 BE Westendorp,
(0315) 29 85 59, digirini@xs4all.nl

Verzendklaar maken:

Mw. B. Chevalking-Wennink, Neijlandstraat 14, 7054 CN Westendorp,
(0315) 29 82 23, Mw. W.E. Teerink-Radstake, Hr. G.H. Schepers,
Mw. D. ten Brinke-Rougoor en Mw. J.C. Sturris-Heijink.

Kopij adressen en redactie:

Rinus Luijmes (zie **Verzorging "Eendracht"**), ds. A.M.J. Meijer (zie **Voorganger**),
H. Beunk, Halseweg 27, 7054 BT Westendorp, beunkptc@euronet.nl.

Leiding zondagsschool:

Erna Wolsink-Semmelink, (0315) 29 87 18, erna@fam-wolsink.myweb.nl en
Madelon Ankersmit-Vriezen, tel. (0315) 61 75 42 / 61 70 63

NPB-Koor secretariaat:

Mw. J.G. Boezel-van Dam, (0315) 24 18 90

Autodienst:

zie: **Secretariaat**

November 2004

Zondag
7 november   Geen dienst.

Zondag
14 november   10.00 uur: Ds A.M.J. Meijer. Thema: 'Mooie paleizen en hoge verwachtingen', bij Genesis 11:1-10

Zondag
21 november   10.00 uur: Ds A.M.J. Meijer. Tijdens de dienst willen wij allen herdenken die het afgelopen jaar zijn overleden. Thema: 'Troost zoeken bij elkaar', bij Joh. 15:11-15. M.m.v. Christel Alexander-Blokhuis, mezzosopraan. Na afloop bent u uitgenodigd voor een kopje koffie/thee in de Eendracht. Gelijktijdig zondagsschool in de Eendracht

Zondag
28 november   Eerste zondag van de advent,
10.00 uur: Ds A.M.J. Meijer. Thema: 'Wat moeten wij doen?', bij Lucas 3:10-18

Zondag
5 december   9.45 uur: NPB-dienst in het tijdelijk onderkomen van Den Es in Ulft'' 2e Adventsdienst, Ds A.M.-J. Meij-er: Thema: 'Een goede gedachte' bij Joh. 4:31-38